

Amb Obama tot serà més fàcil

La victòria d'Obama ha de facilitar sens dubte les relacions amb Espanya, molt deteriorades des que Bush no li va perdonar a Zapatero la retirada de tropes de l'Iraq. El principal actiu d'Espanya són els seus vincles amb els països americans i l'espinos expedient cubà. Obama, recorda l'autor, va prometre diàleg amb tots els enemics exteriors dels EUA, inclosa la Cuba de Raúl Castro.

- Resultarà més senzill entendre'ns amb el nou president perquè la majoria d'espanyols el considerem un dels nostres i perquè ell tindrà desitjos de demostrar que no és precisament un continuador de Bush

CARLOS CARNICERO, periodista

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 6.11.08

Amb Barack Obama serà més fàcil reconstruir la relació d'Espanya amb els Estats Units encara que només sigui perquè la majoria dels espanyols el considerem un dels nostres. No hi havia complicitat des de la presidència de John Fitzgerald Kennedy i llavors tot estava massa tamisat pel franquisme. També serà més senzill entendre'ns amb Obama perquè ell tindrà desitjos de demostrar que no és precisament un continuador del president Bush.

Barack Obama ens ofereix la gran oportunitat de retrobar-nos amb una gran nació en què gairebé mai ens hem sentit reflectits. Superada la nit del franquisme, l'etapa de la transició va establir un equilibri entre la nostra prioritat europea, el nostre compromís mediterrani, la necessitat atlàntica i la vinculació històrica amb Iberoamèrica. Una combinació

complexa i precisa que es va encarregar de desarticular, per la via ràpida, José María Aznar. De sobte, sense consultar-ho amb nin- gú, Aznar va voler incorporar Espanya al que ell considerava la lliga de primera divisió, substituint totes les prioritats exteriors per la pretensió de ser el segon soci privilegiat dels Estats Units a Europa. El miratge britànic li va fer canviar tota la política exterior: ens vam convertir, a través de la nostra submissió a la política desplegada pel president Bush, en els disgregadors necessaris de la Unió Europea, que estava acostumada que solament els britànics anessin per lliure. La nostra referència més pròxima va passar a ser la Itàlia de Silvio Berlusconi.

NO PODREM saber mai la profunditat de l'abisme en què ara ens trobaríem si José Luis Rodríguez Zapatero no hagués canviat el rumb de subordinació a la catastròfica política de Bush. Els que interpel·len el president Zapatero --culpant-lo pel menyspreu que ens ha dedicat Bush durant els últims anys-- no s'adonen que en realitat el que fan és donar valor a la correcció aplicada per part del Govern espanyol a la política internacional d'Aznar; senzillament, José Luis Rodríguez Zapatero ens ha situat on estàvem des del principi de la transició, que és on hem d'estar i des d'on ens hem de projectar. Ara podem recollir la collita dels encerts de Zapatero perquè segurament Barack Obama, que també es va pronunciar en contra de la guerra de l'Iraq, entendrà el valor i el significat de la posició espanyola.

Espanya ha de tenir pressa a relançar la seva política exterior perquè la conjuntura internacional és prou complexa per exigir una butaca de platea. Tenim base per arribar a obtenir-la. En primer lloc, Espanya ocuparà la presidència de torn de la Unió Europea durant el primer semestre del 2010, just després del torn de Txèquia i Suècia, països

perifèrics de la Unió. Una oportunitat excepcional en un escenari substancialment diferent: Barack Obama haurà tingut temps de començar a canviar les seves prioritats. En primer lloc, l'Iraq per l'Afganistan, on de veritat es desenvolupa la batalla per la seguretat contra el terrorisme. Espanya ja té tropes a l'Afganistan; pot ser l'ocasió de liderar una presència més completa d'Europa en aquest escenari. Rodríguez Zapatero hauria de tenir el coratge de proposar a l'opinió pública un augment de la presència militar espanyola i europea a l'Afganistan, ara que aquest reforçament pot ser una peça clau davant els Estats Units encapçalats per Obama.

La posició d'Espanya a favor d'una defensa comuna europea ha estat també un eix de distància amb la política nord-americana que pretenia que l'OTAN fos l'únic suport de cooperació militar amb Europa. Demostrar que una Europa unida per la seva defensa comuna pot facilitar el compliment de les obligacions militars de la Unió és també una oportunitat per a Espanya. ¿Per què no assumir aquest lideratge si hi estem disposats, si considerem que el nostre pes al món també depèn de la nostra aportació militar?

ELS BANCS espanyols han resistit millor que ningú la crisi financera internacional. Són un pilar econòmic a Llatinoamèrica i poden ser un instrument útil i complementari per donar valor als nostres interessos. Just quan els Estats Units ha de redefinir les seves relacions amb Cuba i buscar una entesa amb Veneçuela, Bolívia, i l'Equador, sense deixar enrere l'Argentina o el Brasil. ¿Serà el moment de demostrar que els nostres compromisos històrics amb Iberoamèrica són alguna cosa més que un recurs retòric?

Cuba sempre té més importància que la que les seves dimensions li haurien de conferir perquè no ha deixat mai de ser un referent simbòlic de moltes polítiques llatinoamericanes. Amb la nova Administració nord-americana, el canvi de la posició comuna europea amb Cuba, promogut per Zapatero, té la seva gran oportunitat per a la superació de la política d'embargament nord-americana que només ha aconseguit fracassos durant els últims 50 anys. Fins i tot el canvi de tendència electoral a Florida conspira a favor de les tesis d'Espanya en relació amb Cuba. Obama va prometre diàleg amb tots els enemics exteriors dels Estats Units, inclosa la Cuba de Raúl Castro. I en aquest hemisferi d'expectatives de canvi que s'han generat a l'illa, ningú està més ben situat que Espanya, just quan està a punt de presidir la Unió Europea. El president Zapatero té una oportunitat excepcional de donar valor a les seves decisions anteriors en el capítol de la política exterior. Això passa, a més a més, quan els Estats Units promouen un canvi històric que segurament serà la referència futura del verdader començament del segle XXI. Passa amb la consideració d'Obama per part de molts espanyols com un dels seus.

L'11 de desembre de 1955 Rosa Parks es va negar a cedir-li el seient en un autobús de Montgomery (Alabama) a un passatger blanc. Aquest fet, llavors insòlit, va promoure que fos detinguda i condemnada. Va ser el detonant del moviment pels drets civils. Els ciutadans negres d'Alabama van fer boicot als transports públics durant 382 dies i van recórrer centenars de milers de quilòmetres caminant fins que la llei local de segregació racista en el transport va ser derogada. Han estat necessaris 53 anys des de la gesta de Rosa Parks perquè un president de raça negra ocupi el Despatx Oval de la Casa Blanca. No és un fet menor.

El color de la pell d'Obama permet visualitzar la grandesa del canvi produït. Facilita que molts espanyols ens sentim tan pròxims a ell que ens resulti natural l'acostament als Estats Units, com si mai n'haguéssim estat tan lluny.